

**NON.
NO.
NEIN.**

Say No!
Stop
violence
against
women

Violența împotriva femeilor are la bază statutul defavorizat al femeilor în societate, care reflectă o distribuție inegală a puterii sociale, politice și economice între femei și bărbați. Violența împotriva femeilor constituie una dintre cele mai răspândite încălcări ale drepturilor omului din zilele noastre și reprezintă o formă de discriminare care generează sau poate genera daune ori suferințe de natură fizică, sexuală, psihologică sau economică în rândul femeilor ⁽¹⁾. Violența împotriva femeilor subminează demnitatea și integritatea acestora și afectează grav familiile, comunitățile și societatea. Se estimează că, în UE, una din trei femei (sau 61 de milioane din 185 de milioane) a suferit la un moment dat, după împlinirea vârstei de 15 ani, o formă de violență fizică sau sexuală sau ambele forme de violență ⁽²⁾.

Amplora reală a violenței împotriva femeilor este greu de estimat. Aceasta continuă să fie stigmatizată, iar multe dintre actele de violență nu sunt denunțate, ceea ce înseamnă că, de fapt, autoritățile țin evidența doar a unei fracțiuni restrânse din actele comise în realitate. În România, puțin sub 50 % din cetățeni au încredere în poliție, procent considerabil mai redus decât cel de la nivelul întregii UE (puțin peste 70 %) ⁽³⁾.

Potrivit Raportului privind indicii de egalitate de gen pe 2015, elaborat de Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE), în țările unde există o mai mare încredere în instituțiile judiciare, actele de violență sunt mai frecvent raportate ⁽⁴⁾. Se estimează că, în România, procentul femeilor care au suferit o formă de violență se ridică la 30 %, aproape la fel ca la nivelul întregii UE ⁽⁵⁾.

Conform estimărilor EIGE, în România, costurile violenței conjugale direcționate împotriva femeilor s-ar putea ridica la 4,3 miliarde EUR pe an. Această sumă a fost calculată în baza metodologiei utilizate în studiul din 2014 al EIGE ⁽⁶⁾, pe care o pot folosi și statele membre, așa cum a făcut Estonia în 2016 ⁽⁷⁾.

Care sunt datele concrete?

- Rezultatele studiului realizat în 2014 de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) au arătat că, începând cu vârsta de 15 ani:
 - 30 % din femeile din România au suferit o formă de violență fizică și/sau sexuală, dar numai 23 % din acestea au raportat autorităților de poliție cele mai grave incidente;
 - 8 % din femei au fost urmărite în scopul hărțuirii;
 - 32 % din femei au fost victime ale hărțuirii sexuale ⁽⁸⁾.
- Potrivit estimărilor, în perioada 2010-2012, România a avut 5 victime ale traficului de persoane înregistrate la fiecare 100 000 de locuitori ⁽⁹⁾.

Atunci când încrederea în poliție este scăzută, este mai puțin probabil ca victimele să denunțe actele de violență.

Violența împotriva femeilor constituie o infracțiune în România?

România nu are nicio lege privind violența împotriva femeilor, dar consideră drept infracțiuni numeroase forme de violență. Legea pentru prevenirea și combaterea violenței în familie în România ⁽¹⁰⁾ a fost modificată în 2012, pentru a se introduce ordinele de protecție. Noua lege include următoarele forme de violență: verbală, psihologică, fizică, sexuală, economică și socială. În prezent se dezbate adăugarea la această listă a violenței spirituale, iar Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați pregătește un nou proiect de modificare a acestei legi conform Convenției de la Istanbul ⁽¹¹⁾.

Violul, inclusiv în cadrul căsătoriei, constituie infracțiune în România ⁽¹²⁾. În plus, de la 1 februarie 2014, în Codul penal al statului român a fost introdusă infracțiunea de agresiune sexuală, definită drept „actul de natură sexuală, altul decât [violul], cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare” ⁽¹³⁾. Noul cod stabilește definiții pentru viol ⁽¹⁴⁾ și hărțuirea sexuală ⁽¹⁵⁾.

România nu are nicio lege care să interzică mutilarea genitală a femeilor (MGF), iar dreptul penal general nu include nicio prevedere referitoare la infracțiunile comise în afara României. În acest sens, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) a transmis deja Ministerului de Justiție o propunere de modificare a Codului penal pentru introducerea conceptelor de mutilare genitală a femeilor, căsătorie forțată și așa-numitele „crime de onoare” și a sancționării acestor acte. Propunerea se află în curs de dezbateri de către organismele guvernamentale. Totuși, în mai multe cazuri, România a acordat azil femeilor expuse riscului de mutilare genitală ⁽¹⁶⁾.

Ce măsuri se adoptă pentru eliminarea violenței împotriva femeilor din România?

În 2012, Guvernul României a publicat Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017 ⁽¹⁷⁾. Începând din februarie

Bunele practici arată calea de urmat

România a înregistrat progrese spectaculoase în ceea ce privește extinderea capacității de asigurare a unui adăpost persoanelor care se confruntă cu violența domestică, deși multe dintre aceste adăposturi nu sunt destinate în exclusivitate femeilor.

Nouă dintre adăposturi sunt gestionate de ONG-uri pentru femei și au o abordare adaptată problemelor de gen, cinci sunt conduse de organizații de factură religioasă, 49 aparțin statului, iar 10 sunt în administrarea altor ONG-uri ⁽¹⁸⁾.

2014, ANES este noul organism guvernamental responsabil cu elaborarea și punerea în aplicare a politicilor publice în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

În perioada 2010-2012, numărul urmărilor penale pentru trafic de persoane în România aproape s-a dublat. Împreună cu Franța, România a înregistrat în perioada respectivă aproximativ 50 % din numărul total al urmărilor penale pentru trafic de persoane din Uniunea Europeană ⁽¹⁹⁾.

La 27 iunie 2014, România a semnat Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), pe care a ratificat-o la 23 mai 2016 ⁽²⁰⁾. Convenția de la Istanbul este cel mai cuprinzător tratat internațional menit să combată această încălcare gravă a drepturilor omului.

În ce moduri sunt protejate femeile și fetele?

În România, ordinele de protecție pentru persoanele care au suferit acte de violență domestică pot fi eliberate de instanța judecătorească în termen de 72 de ore ⁽²¹⁾.

Pentru prima dată, Guvernul va finanța programe de interes național (PIN) în domeniul violenței, care vor fi disponibile de la începutul anului 2017 până în 2019. Primul PIN vizează înființarea a 42 de centre de informare și a 16 adăposturi de urgență pentru victimele violenței domestice, precum și organizarea unor campanii de formare și conștientizare. Cel de al doilea PIN are drept obiectiv sprijinirea a 42 de centre de reabilitare a agresorilor și include, de asemenea, campanii de formare și conștientizare.

Ce servicii de sprijin sunt disponibile în România?

Toate cele cinci servicii care se ocupă de cazurile de agresiune sexuală din România sunt gestionate de ONG-uri și fac parte din rețeaua „Rupem tăcerea despre violența sexuală”. Aceste servicii furnizează informații, consiliere psihologică și asistență juridică ⁽²²⁾.

România pune la dispoziția persoanelor care sunt victime ale violenței domestice 73 de adăposturi cu 828 de paturi ⁽²³⁾.

România dispune de o linie națională de asistență telefonică pentru victimele violenței în familie (0800 500 333), care este gratuită și disponibilă non-stop și unde solicitanții sunt consiliați și îndrumați cu privire la serviciile cărora li se pot adresa ⁽²⁴⁾. (Femeile care doresc să recurgă la servicii în situații de criză ar trebui să se adreseze poliției.)

Linii de asistență telefonică

Sunt disponibile numeroase linii regionale de asistență telefonică:

**București: 021 311 46 36 sau
021 25 25 117**

Iași: 023 225 29 20

Târgu-Mureș: 026 521 16 99

Sibiu: 075 389 35 31

Baia Mare: 0262 25 07 70

Timișoara: 0256 29 3183

Linie telefonică la nivel național pentru consiliere de specialitate: 0800 500 333 ⁽²⁵⁾.

Note de subsol

- (¹) Consiliul European (2011). *Convenția Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și expunerea de motive a acesteia*. Seria de tratate a Consiliului European nr. 210. Disponibil la: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210>
- (²) Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (2014). *Violența împotriva femeilor: o anchetă la nivelul UE Rezultatele pe scurt*. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg.
- (³) Comisia Europeană (2016). *Eurobarometru*. Disponibil la adresa: <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Chart/getChart/themeKy/18/groupKy/88>.
- (⁴) Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (2013). *Gender Equality Index — Report* (Raport privind indicii egalității de gen). Disponibil la adresa: <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/Gender-Equality-Index-Report.pdf>
- (⁵) Ibid. Nivelul actelor de violență raportate la nivelul UE este de 33 %.
- (⁶) Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (2014). *Estimating the costs of gender-based violence in the European Union* (Estimarea costurilor violenței bazate pe gen în Uniunea Europeană). Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Disponibil la: <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/MH0414745EN2.pdf>
- (⁷) *Costul violenței domestice în Estonia*: https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Sotsiaal/Norra/vagivalla_hind.pdf.
- (⁸) Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (2014). *Violența împotriva femeilor: o anchetă la nivelul UE – Rezultatele pe scurt*. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg.
- (⁹) Eurostat (2015). *Trafficking in human beings* (Traficul de persoane), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, p. 23. Disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf
- (¹⁰) Legea nr. 217/2003, modificată prin Legea nr. 25/2012. Disponibilă la adresa: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/44014>
- (¹¹) (Legea nr. 217/2003). Ibid.
- (¹²) Lobby-ul European al Femeilor (LEF) (2013). *Barometrul LEF privind violul în UE, 2013*, p. 58. Disponibil la adresa: http://eurogender.eige.europa.eu/sites/default/files/ewl_barometre_final_11092013%20%281%29.pdf
- (¹³) Articolul 219.
- (¹⁴) Articolul 218.
- (¹⁵) Articolul 223. <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/regulatory-and-legal-framework/legal-definitions-in-the-eu/romania-sexual-harassment>
- (¹⁶) Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (2013). *Female genital mutilation in the European Union and Croatia – Report*. (Raport privind mutilarea genitală feminină în Uniunea Europeană și în Croația). Disponibil la adresa: <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/eige-report-fgm-in-the-eu-and-croatia.pdf>
- (¹⁷) Ibid.
- (¹⁸) Eurostat (2015). *Trafficking in human beings* (Traficul de persoane), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf
- (¹⁹) Consiliul European (2011). *Chart of signatures and ratifications of Treaty 210* (Tabel cu statele care au semnat și/sau au ratificat Tratatul 210). Disponibil la adresa: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures?p_auth=j0WpqY2l
- (²⁰) http://www.vf.ro/newsletter/2012/april/pdf_engleza/dispute%20resolution_april%202012.pdf
- (²¹) WAVE (2015). *Report on the Role of Specialist Women's Support Services in Europe* (Raport privind rolul serviciilor specializate de sprijinire a femeilor din Europa), p. 28. Disponibil la adresa: <https://www.wave-network.org/resources/research-reports>
- (²²) Ibid., p. 46.
- (²³) Ibid., p. 92.
- (²⁴) Ibid.
- (²⁵) Ibid.

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) este centrul de cunoaștere al UE privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați. EIGE sprijină factorii de decizie politică, precum și toate instituțiile relevante, în eforturile lor de a face egalitatea de gen o realitate pentru toți cetățenii UE, oferindu-le expertiză specifică și date statistice comparabile și fiabile privind egalitatea de gen în Europa.

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, EIGE
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITUANIA
Tel. +370 52157444
E-mail: eige.sec@eige.europa.eu

Informații suplimentare

<http://eige.europa.eu>

<http://www.twitter.com/eurogender>

<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

<http://www.youtube.com/eurogender>

<http://eurogender.eige.europa.eu>

Oficiul pentru Publicații